

Zaposlovanje, vključevanje
agencijskih delavcev in sklepanje
pogodb s samozaposlenimi -
med učinkovitostjo in zakonitostjo

Prof. dr. Darja Senčur Peček,
Pravna fakulteta Univerze v Mariboru

KDO OPRAVLJA DELO ZA DELODAJALCA?

- delavci (v delovnem razmerju z Dd)
- osebe, ki delo opravljajo na podlagi drugih pogodb, sklenjenih z delodajalcem
- osebe, ki jih k Dd napoti agencija (v d.r. z agencijo)
- zunanji pogodbeniki (poslovno razmerje z Dd)

DELOVNO RAZMERJE

- Bistvene značilnosti – prednosti za delodajalca, pravni položaj delavca
- Osebna odvisnost, podrejenost delavca (4. člen ZDR-1)
- Delovno pravo kot protiutež neenakosti
- 2. odstavek 13. člena ZDR-1 (načelo prednosti dejstev)
- Tipična in atipične PZ
– PZ za določen čas

OPRAVLJANJE DELA NA DRUGIH PRAVNIH PODLAGAH

- Pogodbe civilnega prava
- Začasno in občasno delo
 - Začasno in občasno delo upokojencev
 - Začasno in občasno delo študentov in dijakov
- Zakonite oblike dela po ZPDZC-1
- Volontersko pripravništvo

- *Vsebinske in časovne omejitve, omejeno delovno-pravno varstvo*

DELAVCI, ZAPOSLENI PRI AGENCIJAH

- Trajnost zaposlitve pri agenciji, začasna napotitev k uporabniku (Direktiva, nacionalne rešitve)
- Strogi pogoji za agencije (ZUTD-C)
- Omejevanje Dd pri uporabi dela agencijskih delavcev (25%, učinek te omejitve?)
- Enaka obravnava delavcev, povečana odgovornost uporabnika
- Možnost trajne napotitve (kdo je Dd?)
- Pogodba o poslovnem sodelovanju ali začasno posredovanje dela delavcev (kdo je Dd?)

ZUNANJI IZVAJALCI

- Outsourcing
- Ključne značilnosti samozaposlenih
 - lastni kapital, samostojnost na trgu dela, nadzor nad svojim delom, odgovornost za svoje delo, zaposlovanje delavcev
- T. i. „novi samozaposleni“, med njimi večina ne zaposluje delavcev
- Med SZ, ki ne zaposlujejo delavcev tudi:
 - Ekonomsko odvisne osebe (osebno neodvisni, ekonomsko odvisni od naročnika)
 - Navidezni samozaposleni (osebno in ekonomsko odvisni)
 - Pokazatelj: delo sodi v temeljno dejavnost naročnika; opravljanje dela na podoben način kot (bivši) delavci
 - Sodno uveljavljanje obstoja d.r. (18. člen ZDR-1; rok); predlog sprememb ZDR-1
 - Inšpekcija (predlog sprememb ZID-1)

SKLEPNO

- Dopustne in pravno urejene so različne oblike opravljanja dela
- Uporaba določenih oblik tudi, ko za to ni pogojev in preko zakonskih omejitev – izpodrivanje PZ
- Posledice: slabši položaj oseb, ki opravljajo delo, pritisk na redno zaposlene, vpliv na sindikalno delovanje, delavsko soupravljanje, nelojalna konkurenca delodajalcem, ki spoštujejo zakonodajo
